TA’LIM TASHKILOTLARI RAHBARLARINING BOSHQARUV SALOHIYATINI RIVOJLANTIRISHNING INNOVATSION MEXANIZMLARI

Yodgorov Ibodulla Yaqub o‘g‘li
Surxandaryo viloyati Jarqo‘rg‘on tumani
11-sonli umumta’lim maktabi direktori
Doi: https://doi.org/10.5281/zenodo.20319952

Annotatsiya: Mazkur tezisda ta’lim tashkilotlari rahbarlarining boshqaruv salohiyatini rivojlantirishning innovatsion mexanizmlari tahlil qilingan. Tadqiqot davomida zamonaviy ta’lim tizimida rahbarlik faoliyatining mazmuni, boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish omillari hamda innovatsion texnologiyalarning boshqaruv jarayonidagi o‘rni yoritilgan. Shuningdek, ta’lim tashkilotlari faoliyati samaradorligini oshirishda strategik boshqaruv, raqamli texnologiyalar va liderlik yondashuvlarining ahamiyati asoslab berilgan.

Kalit so‘zlar: ta’lim menejmenti, boshqaruv salohiyati, innovatsion mexanizm, strategik boshqaruv, liderlik, raqamli texnologiyalar, kasbiy kompetensiya.

Аннотация: В данной статье анализируются инновационные механизмы развития управленческого потенциала руководителей образовательных организаций. В ходе исследования раскрываются содержание управленческой деятельности в современной системе образования, факторы развития управленческих компетенций и роль инновационных технологий в управленческом процессе. Также обосновано значение стратегического управления, цифровых технологий и лидерских подходов в повышении эффективности деятельности образовательных организаций.

Ключевые слова: образовательный менеджмент, управленческий потенциал, инновационный механизм, стратегическое управление, лидерство, цифровые технологии, профессиональная компетенция.

Abstract: This thesis analyzes innovative mechanisms for developing the managerial potential of educational organization leaders. The study examines the content of leadership activities in the modern education system, factors affecting the development of managerial competencies, and the role of innovative technologies in management processes. In addition, the importance of strategic management, digital technologies, and leadership approaches in improving the effectiveness of educational organizations is substantiated.

Keywords: educational management, managerial potential, innovative mechanisms, strategic management, leadership, digital technologies, professional competence.

Kirish

Bugungi globallashuv va raqamlashtirish jarayonlari ta’lim tizimiga ham sezilarli ta’sir ko‘rsatmoqda. Ta’lim sifatini oshirish, boshqaruv samaradorligini ta’minlash va zamonaviy ta’lim muhitini shakllantirish masalalari ta’lim tizimidagi ustuvor yo‘nalishlardan biri hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, ta’lim tashkilotlari rahbarlarining boshqaruv salohiyatini rivojlantirish masalasi alohida ahamiyat kasb etmoqda.

Zamonaviy ta’lim tashkiloti rahbari nafaqat ma’muriy boshqaruv faoliyati bilan shug‘ullanishi, balki strategik fikrlash, jamoani boshqarish, innovatsion yondashuvlarni qo‘llash va ta’lim jarayoniga zamonaviy texnologiyalarni joriy etish ko‘nikmalariga ham ega bo‘lishi

zarur. Chunki ta’lim tizimidagi o‘zgarishlar rahbarlardan yangi yondashuvlar va boshqaruv mexanizmlaridan foydalanishni talab etmoqda.

Shu sababli ta’lim tashkilotlari rahbarlarining boshqaruv salohiyatini rivojlantirishning innovatsion mexanizmlarini o‘rganish va amaliyotga joriy etish bugungi kunning dolzarb ilmiy-pedagogik muammolaridan biri hisoblanadi.

Asosiy qism

Ta’lim tashkilotlari rahbarlarining boshqaruv salohiyati rahbarning tashkilot faoliyatini samarali boshqarish, jamoani maqsad sari yo‘naltirish va ta’lim sifati natijalarini yaxshilashga qaratilgan kasbiy bilim, ko‘nikma va shaxsiy sifatlari yig‘indisi hisoblanadi. Boshqaruv salohiyatining rivojlanganligi rahbarning tashkilot oldida turgan vazifalarni samarali hal qilish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Bugungi kunda boshqaruv salohiyatini rivojlantirishning innovatsion mexanizmlaridan biri strategik boshqaruv hisoblanadi. Strategik boshqaruv tashkilotning uzoq muddatli rivojlanish maqsadlarini aniqlash, ichki va tashqi omillarni tahlil qilish hamda mavjud imkoniyatlardan samarali foydalanishga xizmat qiladi. Ushbu yondashuv rahbarlarning istiqbolli rejalashtirish va qaror qabul qilish ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

Shuningdek, raqamli texnologiyalar ta’lim tashkilotlari boshqaruvining muhim tarkibiy qismiga aylanib bormoqda. Elektron boshqaruv tizimlari, avtomatlashtirilgan monitoring platformalari va raqamli ma’lumotlar bazalari rahbarlarning faoliyat samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Raqamli texnologiyalar yordamida ta’lim sifati monitoringini olib borish, pedagogik faoliyat natijalarini tahlil qilish hamda boshqaruv qarorlarini tezkor qabul qilish imkoniyati kengayadi.

Boshqaruv salohiyatini rivojlantirishda liderlik yondashuvi ham muhim o‘rin egallaydi. Zamonaviy rahbar jamoani boshqarish bilan bir qatorda xodimlarni rag‘batlantirish, ularning kasbiy rivojlanishini qo‘llab-quvvatlash va samarali muloqot muhitini shakllantirish qobiliyatiga ega bo‘lishi lozim. Liderlik ko‘nikmalari rahbarning jamoa bilan ishlash samaradorligini oshirishga yordam beradi.

Shuningdek, taym-menejment texnologiyalaridan foydalanish rahbar faoliyatining samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Vaqtni to‘g‘ri taqsimlash, ustuvor vazifalarni belgilash va ish faoliyatini rejalashtirish boshqaruv sifatini yaxshilaydi. Bundan tashqari, seminar-treninglar, mentorlik faoliyati va malaka oshirish kurslari orqali rahbarlarning kasbiy salohiyatini rivojlantirish mumkin.

Innovatsion mexanizmlarni ta’lim tizimiga joriy etish rahbarlarning kasbiy kompetensiyalarini oshirish, ta’lim sifatini yaxshilash va boshqaruv samaradorligini ta’minlashga xizmat qiladi. Natijada ta’lim tashkilotlarining raqobatbardoshligi va rivojlanish ko‘rsatkichlari ortadi.

Xulosa

Ta’lim tashkilotlari rahbarlarining boshqaruv salohiyatini rivojlantirish zamonaviy ta’lim tizimini takomillashtirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Bugungi kunda ta’lim tizimida yuz berayotgan islohotlar, raqamlashtirish jarayonlari va ta’lim sifatiga qo‘yilayotgan yangi talablar rahbarlardan yuqori darajadagi kasbiy tayyorgarlik, innovatsion fikrlash hamda zamonaviy boshqaruv texnologiyalaridan samarali foydalanish ko‘nikmalarini talab etmoqda. Shu sababli rahbarlarning boshqaruv salohiyatini rivojlantirish masalasi nafaqat ta’lim menejmentining muhim yo‘nalishi, balki ta’lim sifati va samaradorligini ta’minlashning asosiy shartlaridan biri sifatida namoyon bo‘lmoqda.

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, boshqaruv salohiyatini rivojlantirishda strategik boshqaruv, liderlik yondashuvlari, taym-menejment texnologiyalari, raqamli boshqaruv vositalari va innovatsion metodlardan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu mexanizmlar rahbarlarning boshqaruv faoliyatini samarali tashkil etish, mavjud muammolarni

tezkor hal qilish, jamoa bilan ishlash sifatini oshirish hamda ta’lim muassasasining rivojlanish istiqbollarini belgilash imkoniyatlarini kengaytiradi.

Kelgusida ta’lim tashkilotlari rahbarlarining boshqaruv salohiyatini rivojlantirishda innovatsion texnologiyalar, sun’iy intellekt imkoniyatlari, xalqaro tajribalar va zamonaviy boshqaruv modellaridan keng foydalanish maqsadga muvofiq hisoblanadi. Bu esa ta’lim tizimining raqobatbardoshligini oshirish, ta’lim sifati ko‘rsatkichlarini yaxshilash hamda zamonaviy ta’lim muassasasining samarali boshqaruv modelini shakllantirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Muslimov N.A. *Ta’lim menejmenti.* – Toshkent: O‘qituvchi, 2020.
2. Tolipov O‘., Usmonboyeva M. *Ta’lim menejmenti asoslari.* – Toshkent: Fan, 2021.
3. Ishmuhamedov R. *Innovatsion pedagogik texnologiyalar.* – Toshkent, 2021.
4. Xudoyberdiyev S. *Ta’lim tizimida boshqaruv texnologiyalari.* – Toshkent, 2022.
5. Drucker P. *Management: Tasks, Responsibilities, Practices.* – New York, 2018.
6. Mintzberg H. *The Nature of Managerial Work.* – New York, 2019.
7. Yuldashev J. *Ta’limda strategik boshqaruv asoslari.* – Toshkent, 2023.